

1. 4., Opis države (SDZ 1, str. 5–9)

Hej še enkat! 😊

Danes začenjamo z novo temo, ki jo najdeš v SDZ 1, čisto na začetku. Odpri ga in se loti reševanja nalog. Reši vse **od 1. do vključno 10. naloge**. Verjamem, da ti ne bo težko, saj poznaš našo državo. Pomagaj si tudi z znanjem, ki si ga pridobil pri DKE. Če bodo kje le nastopile težave, ali pa boš morda v dilemi, si preberi spodnji opis naše države ter dopolni svoje odgovore.

Imej se lepo, pa brez zamere. Saj veš ... smeh je pol zdravja. 😊

Sanja

Slovenija

Slovenija je država v srednji Evropi. Njeno uradno ime je Republika Slovenija. Glavno mesto je Ljubljana. Velika je 20 265 km² in ima 2 milijona prebivalcev. Leži na prehodu med Alpami, jugozahodno Evropo in Sredozemljem na povprečni nadmorski višini 600 m.

Meji na Avstrijo, Hrvaško, Italijo in Madžarsko. Najdaljšo mejo ima s Hrvaško (670 kilometrov), najkrajšo pa z Madžarsko (102 kilometra). Ima tudi morsko obalo, ki je dolga 46,6 kilometra.

Slovenija je zelo gorata pokrajina. Najvišji vrh je Triglav, ki meri 2864 m, najvišji gorski prelaz pa je Vršič s 1611 m. Oba sta v Julijskih Alpah. Svet pozna ta del Slovenije po Planici in smučarskih skokih. V tem gorskem delu je tudi zavarovano območje Triglavski narodni park. Tu izvirajo najdaljša slovenska Sava, reka Soča in druge alpske reke, ki zbirajo odo iz prelepih slapov, kot so Slap Savica, Boka idr. Po najlepših brzicah in čistosti pa je znana reka Krka.

Ima tudi jezera. Največje slovensko jezero je Cerkniško jezero na Notranjskem; to je presihajoče jezero. Na Gorenjskem je več naravnih jezer – največje in najgloblje je Bohinjsko jezero, zelo obiskano pa je tudi Blejsko jezero. Bled velja za eno od najlepših alpskih letovišč.

V Sloveniji je veliko podzemnih jam in brezen. Registriranih jih je skoraj 7000; najdaljša je Postojnska jama, Škocjanske jame pa so vpisane v seznam svetovne naravne dediščine pri Unescu.

Slovenija je dežela gradov in cerkva, ki so bogato poslikane s freskami. Ima tudi galerije, muzeje, univerzitetni knjižnici in druge kulturne spomenike. Slovenija je dežela različnih pokrajin in zato ima tako različno podnebje, kot ga najdemo le redko kje na svetu. Po severozahodnem delu Slovenije se raztezajo Alpe in te na vzhodu preidejo v vinorodno gričevje na obrobju Panonske kotline. Na jugu pa majhen košček slovenskega ozemlja sega po robu Dinarskega gorovja do Jadranskega morja. Podnebje je zato gorsko, celinsko in sredozemsko. Zaradi tako različne in lepe pokrajine je zelo razvit turizem.

Slovenija je dežela gradov in cerkva, ki so bogato poslikane s freskami. Ima tudi galerije, muzeje, univerzitetni knjižnici in druge kulturne spomenike. Slovenija je dežela različnih pokrajin in zato ima tako različno podnebje, kot ga najdemo le redko kje na svetu. Po severozahodnem delu Slovenije se raztezajo Alpe in te na vzhodu preidejo v vinorodno gričevje na obrobju Panonske kotline. Na jugu pa majhen košček slovenskega ozemlja sega po robu Dinarskega gorovja do Jadranskega morja. Podnebje je zato gorsko, celinsko in sredozemsko. Zaradi tako različne in lepe pokrajine je zelo razvit turizem. Slovenija ima osem geografsko bolj ali manj zaključenih pokrajin, ki so tudi zgodovinsko utemeljene in splošno uveljavljene. Te pokrajine so: Primorska, Notranjska, Gorenjska, Dolenjska, Bela krajina, Koroška, Štajerska in Prekmurje. Državljeni Slovenije govorijo slovenski knjižni in neknjižni jezik.

Na podeželju se je ohranilo okrog petdeset narečij; ta se med seboj tako razlikujejo, da se prebivalci ne bi mogli sporazumevati brez znanja knjižnega jezika. Vzemimo tale primer: »Za jesti se nikaj ne bojte. Smo poslali tri jagre v Sloparco zverino streljat: prvi je plantavi, drugi je slejp, tretji pa nikaj nikaj nemre, je pa vkup noso. Tej jagri so strelil enega brava, velikoga kak mrava. Brav je spano na zavca, zavec na lisico, lisica na vuka, vuk na medveda, medved na srno, srna na kozo, koza na ovco, ovca pa v skledo.«

Domača obrt je nekoč oskrbovala ljudi z izdelki za gospodinjstvo, osebno rabo in gospodarstvo, danes pa je pomembna sestavina slovenske kulturne dediščine. Med najbolj znanimi izdelki so ribniška suha roba, škofjeloški kruhek in idrijske čipke. Slovenija ima razvito tudi gospodarstvo, zlasti elektrogospodarstvo, lesno in kovinskopredelovalno industrijo, živilskopredelovalno industrijo, proizvodnjo električnih strojev in aparatov ter gradbenega materiala, predelovanje usnja idr. Zelo sta razvita tudi kmetijstvo in turizem.

Slovenija se ponašaz velikimi možmi in ženami, kot so npr. Primož Trubar, avtor prvih slovenskih knjig, skladatelj Jacobus Gallus (ali Jakob Petelin), prvi slovenski zgodovinpisec in geograf Janez Vajkard Valvasor, matematik Jurij Vega, pesnik France Prešeren, pisatelj Ivan Cankar, slikar Rihard Jakopič, slikarka Ivana Kobilca, arhitekt Jože Plečnik in še mnogi drugi.

Slovenija je samostojna država od 25. junija leta 1991, od 1. maja 2004 pa je članica Evropske unije. Slovenska zastava je bela, modra in rdeča z grbom na levi strani; v grbu sta upodobljena Triglav in morje, nad Triglavom pa tri zlate zvezde. Za državno himno je bila izbrana predzadnja kitica iz Prešernove pesmi Zdravljica, ki jo je uglasbil Stanko Premrl.

P. s. Rešitve preveri na:

<https://www.devetletka.net/index.php?r=downloadMaterial&id=7991&file=1> .